

Bases Pedagògiques de l'Educació Especial

Asunción Lledó Carreres

LA HIPERACTIVITAT

1. Què significa que un xiquet o xiqueta és hiperactiu?

- Que ha sigut diagnosticat amb un TDAH (Trastorn per Dèficit d'Atenció amb Hiperactivitat).

El trastorn per dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat (TDAH), és un trastorn que s'inicia en la infància i es caracteritza per dificultats per a mantindre l'atenció, hiperactivitat o excés de moviment i impulsivitat o dificultats en el control dels impulsos.

L'APA (Associació Americana de Psiquiatria)

Ha establert dos tipus de trastorns predominants en el **TDAH**:

- L'alumnat que té majors problemes d'atenció.
- L'alumnat amb majors dificultats en la seua impulsivitat i hiperactivitat motriu.

Diferències?

- **TDAH amb hiperactivitat** són alumnes que els costa més inhibir o frenar els seus impulsos i són més propensos a frustrar-se i que no poden mantindre la motivació per a realitzar les tasques.
- **TDAH sense hiperactivitat** són alumnes més distrets i desatents però amb menys dificultats per a inhibir o frenar els seus impulsos.

Tenint present que l'alumnat amb **TDAH**
té dificultats per a controlar les seues
actuacions,

el seu estudi ens va a permetre entendre
i explicar el seu comportament però no
excusar-lo , per tant, cal tindre unes
pautes d'actuació molt concretes.

2. Passos a seguir

- Detecció i actuació primerenca.
- Formació del professorat en la comprensió i actuació en l'alumnat amb **TDAH**.
- Desenvolupament d'una sèrie normes d'actuació i adaptacions curriculars en el còm ensenyar.
- Informació als pares d'una sèrie d'orientacions d'actuació.

3. Característiques del comportament de l'alumnat ambTDAH

*Què diuen els pares i mares dels comportaments
d'estos xiquets?*

El seu plor era interminable.

Era inquiet i difícil de sostindre en braços.

No fa cas i ja no sabem què fer amb ell.

*Des de molt xicotet no prestava atenció, no es
mantenia assentat i interrompia constantment.*

*Els seus companys deien que era molt brut i que no
sabia fer moltes coses.*

3.1. Quan hi ha que diagnosticar i actuar?

- Quan presenta moltes dificultats per a prestar atenció i autoregular el seu comportament.
- Quan el seu rendiment escolar manifesta un desfasament curricular.
- Quan és incapaç de seguir les normes tant de l'escola com en l'ambient familiar.
- Quan manifesta grans dificultats per a relacionar-se amb els altres i per a ser acceptat pel seu grup.
- Quan presenta conductes més agressives i intolerants.

3.2. Quínes són les característiques del su comportament?

1. Indicadors d'inatenció: conductes desatentes:

- Dificultat per a mantindre l'atenció en tasques o altres activitats.**
- Distraure's fàcilment.**
- No aconsegueix fixar l'atenció en els detalls.**
- No acaba les tasques que comença.**
- Evita les tasques que requerixen esforç.**
- Dificultat per a organitzar-se i perdre constantment les coses.**

-
- És molt descuidat/da en les activitats.**
 - Se li oblida quasi tot.**
 - Pareix moltes vegades que no t'escolta, és a dir que no presta atenció quan se li parla.**
 - No se centra en els jocs**

2. Indicadors de hiperactividad-impulsivitat i falta de control:

- Moviments constants de mans o peus i moure's constantment de la taula.**
- Dificultat per a mantindre's assentat.**
- Vagarejar excessivament.**
- No sap jugar de forma tranquil·la.**
- Parlar en excés i contestar de forma abrupta.**
- Interrompre als altres i no guardar torn.**
- Es precipita a respondre abans d'acabar la pregunta.**

3. Altres comportaments associats:

- Baix rendiment acadèmic.**
- Destreses socials deficientes.**
- Baixa autoestima i problemes emocionals.**
- Mal comportament per la necessitat cridar l'atenció.**
- Retard en el desenvolupament motriu.**
- Dificultats en el llenguatge receptiu i expressiu.**
- La falta d'autonomia en la seua forma d'actuar.**
- Encara que no es pot dir que tinguen problemes de conducta si manifesten un mal comportament**

Un prec en la hiperactividad

Si saberen què se sent quan:

- ... desitge participar en una activitat de l'escola i no em trien perquè no m'ho meresc.
- ... els altres no volen jugar amb mi perquè les seues mares els diuen que sóc hiperactiu.
- ... he d'estar molt més temps per a fer les tereas escolars que els meus companys.
- ... molts xiquets em criden hiperactiu i no pel meu nom.
- ... em fan una pregunta i no es ni que estan parlant.
- ... no trobada els deures que vaig fer i que he de portar al col·legi.

4. Quin és l'estil cognitiu del TDAH?

Cal prestar atenció a com processen la informació:

- Mes dificultat en tasques noves i que requerixen esforç que en activitats més automàtiques i repetitives.**
- Més dificultat quan en l'activitat se li presenten diversos estímuls pel que no sap diferenciar els rellevants de què no ho són.**
- Mes concentració en tasques curtes que llargues.**
- Posseïxen un estil cognitiu més impulsiu, poc analític i amb prou rigidesa cognitiva, és a dir inflexibilitat mental a diferència dels no hiperactius (reflexius, analítics i més flexibles).**

Consecuències d'aquest estil cognitiu

En les tasques i activitats:

- No es detenen a observar els detalls.**
- Perden més informació.**
- No comparen les situacions o objectes.**
- Més dificultats per a organitzar la informació que s'està treballant.**

5. Quínes són les seues dificultats en els aprenentatges escolars?

- Una comprensió lectora deficient: interpreten malament i ometen el contingut de la lectura.**
- Ometen paraules i lletres.**
- Incorrecta coordinació motriu grossa i fina.**
- Falta de coordinació en l'escriptura: lletra excessivament gran.**
- Dificultat per a seguir instruccions en activitats i problemes.**
- Tenen més dificultats en la resolució de problemes que en càlcul matemàtic, per la seua impulsivitat i lectura detinguda en la resolució d'estos.**

6.Orientacions i estratègies d'intervenció

**---Adaptacions Curriculars en el còm
ensenyar: a través d'una sèrie
d'orientacions pràctiques tant per part
del professorat com per part de la
família i la utilització d'una sèrie de
criteris en l'estructuració de l'aula**

6.1. Organització de l'aula: criteris en la seua estructuració.

- Una adequada estructuració de l'aula prevé mals comportaments.
- Establir regles i posar-les en pràctica: s'han d'explicar, que l'alumnat conega les conductes i actuacions permeses i la que no i les tinga visibles:

Traigo los deberes. Me intereso por lo que hago. Asisto a la escuela.	Termino el trabajo. Comparto el material. Trabajo en grupo.
--	--

- Situar l'alumne prop del professor o de companys que li motiven.

6.2. Adaptacions curriculars en el còm ensenyar.

- Que l'alumne anote en un quadern totes les tasques a realitzar dins com en casa i demanar-li que repetisca les instruccions que se li donen.**
- Cal revisar-li tots els dies les seues tasques realitzades.**
- Ensenyar-li a utilitzar diferents colors, adhesius o llibretes diferents per a organitzar-se el seu material i tasques.**
- Requerir-li més esforç en les primeres hores del matí.**

-
- **Combinar tasques de diferent nivell d'exigència i donar-li temps addicional per a completar les seues tasques.**
 - **Moure's prop de la seua taula per a captar la seua atenció o un altre senyal.**
 - **Permetre que de tant en tant es pugua posar dret i algun descans.**
 - **Descansos entre assignatures.**
 - **Donar-li instruccions sempre que existeisca contacte visual.**
 - **Tindre un control de l'alumne en els canvis de classe.**

- Sempre cal dirigir-se a l'alumne pel seu nom.
- No cal cridar ni utilitzar un to amenaçador.
- Evitar en les seues correccions el negatiu, cal reconèixer també el seu esforç i destacar el positiu.
- Explicar-li i definir-li les conductes que desitges que faça:
 - **NO: no córregues pels corredor del menjador.**
 - **SI: pels corredor del menjador es camina.**

-
- **Cal conversar amb ell a nivell individual.**
 - **Estimular les relacions amb els seus companys.**
 - **Anticipar-li que es va a fer un examen perquè se'l prepare amb temps.**
 - **Reduir les tasques a realitzar.**
 - **Cal tindre una comunicació constant amb els pares a través dels quaderns i notes per a conèixer la seua actuació i treball en casa.**

- **Utilitzar en l'alumne expressions clares, concretes i que no siguin acusatòries.**
- **Establir prioritats: seleccionar les conductes que volem manejar en l'alumne; definir-les de manera adequada; explicar-li les conseqüències positiva sota negatives del no compliment de les normes:**

Quadre de Normes i les seues conseqüències positives:

Cal fer les tasques assignades per a casa.	Tan prompte com acabes les tasques pots veure la televisió.
Cal esperar el torn quan una altra persona està parlant.	En el moment que et toque parlar pots comptar la teua historieta.

- Utilitzar per a la correcció de conductes no desitjades i l'adquisició d'altres:
 - El sistema de fitxes amb bons o amb punts, segons l'edat.

1. Sistema de fitxes amb bons:

Es tracta d'una estratègia d'actuació per a controlar millor el comportament no desitjat de l'alumne.

S'escriu en un cartell unes tres o quatre conductes no desitjades i una vegada que es van aconseguint se li dóna un *bono* que va completant en una cartilla. Completa tota la cartilla i se li elogia i se li dóna un regal prèviament pactat.

¿Què llenguatge utilitzar?

NO

SI

Eres un desorganitzat	Arreplega i guarda els teus treballs.
No interrompes.	Espera el teu torn
Estas sempre sense fer res.	Posa't a fer les tasques i llig les instruccions.

2. Sistemes de fitxes amb punts:

(a partir dels 8 anys)

Es tracta del mateix sistema però amb punts.

Conductes a millorar	Valor	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
1. Llig dues vegades els problemes.	1.	0	1	0	0.	1.
2. Acabe les tasques.	1.	1.	1.	0.	0.	1.
3. Ordene els treballs.	1.	0.	0.	0.	1.	0.
Total de punts.	3.	1.	2.	0.	1.	2.

3. Els Acords o Contractes:

Un document escrit que estableix de forma detallada clara i precisa el comportament que han de portar dos o més persones.

RECOMANACIONS EN L'AULA EN

- Prop del **L'ALUMNE/A** **AMB TDAH**
- **Mantenir contacte visual freqüent amb l'alumne/a**
- **Afavorir activitats visuals.**
- **Les activitats que realitzi que siguin curtes, motivadores i bastant estructurades.**

-
- ❑ **Les activitats que estiguen dividides en parts i en curts espais de temps.**
 - ❑ **Cal revisar-li amb molta freqüència les tasques i activitats.**
 - ❑ **Cal explicar-li de forma clara les instruccions per a treballar les activitats de l'aula.**

-
- **Que sàpiga els aspectes més importants de cada tasca o activitat.**
 - **Ensenyar-li a subratllar, fer esquemes, utilitzant amb ells/as també esquemes i resums.**
 - **Ensenya-li a llegir en veu alta, li pot ajudar a reforçar els aprenentatges**

-
- **Comproveu també l'ortografia del text original**
 - **Indicar-li els temps que es necessiten en cada tasca.**
 - **Utilitzar com estratègia períodes de descans freqüents.**
 - **Ser flexible quan hagi de lliurar tasques o treballs.**

-
- **Cal reforçar les habilitats que tingui i les actuacions en les quals es desemboleque millor.**
 - **No insistir massa en les errades ja que l'excés de severitat desmotiva.**
 - **En els moments que no hi ha gens que fer pot ser el meu ajudant...**

-
- **Potenciar l'exercici físic ja que ajuda a eliminar energia.**
 - **Facilitar la seva participació en activitats orals més que en les escrites.**
 - **Presentar-li ajudes i instruccions per a preparar els exàmens .**

**NO OBLIDEU QUE
AJUDAR SIGNIFICA:**

- **SI NO SAP.....ENSEYAR.**
- **SI NO VOL.....MOTIVAR.**
- **SI NO POT..... DONAR SUPORT.**